

ГЕНЕРАЛЬНА ПРОКУРАТУРА УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРОКУРАТУРИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ

ПРОТИДІЯ ЗЛОЧИННОСТІ: ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА

ЗБІРНИК

матеріалів VI Міжвузівської науково-практичної конференції
студентів (курсантів), аспірантів та молодих учених

(Київ, 16 травня 2014 року)

Київ
2014

УДК 343.9
ББК 67.99
П 83

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

І.М. Козьяков – проректор з наукової роботи Національної академії прокуратури України, доктор юридичних наук, доцент;

О.М. Толочко – проректор з навчальної роботи Національної академії прокуратури України, кандидат юридичних наук, доцент;

О.В. Кобець – голова студентського наукового товариства Національної академії прокуратури України;

В.М. Куц – завідувач кафедри кримінального права Національної академії прокуратури України, кандидат юридичних наук, професор;

Н.В. Лісова – директор Науково-дослідного інституту Національної академії прокуратури України, кандидат юридичних наук, доцент;

С.П. Люлько – провідний науковий співробітник наукової частини Національної академії прокуратури України;

І.М. Михайлов – провідний спеціаліст наукової частини Національної академії прокуратури України;

О.В. Усенко – начальник відділу аспірантури та докторантури Національної академії прокуратури України, кандидат юридичних наук;

О.В. Шамара – завідувач наукової частини Національної академії прокуратури України, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник.

Протидія злочинності: теорія та практика: збірник матеріалів VI Міжвзівської науково-практичної конференції студентів (курсантів), аспірантів та молодих учених (Київ, 16 травня 2014 року). – К.: Національна академія прокуратури України, 2014. – 484 с.
ISBN 978-617-7220-20-5

Збірник містить матеріали VI Міжвзівської науково-практичної конференції студентів (курсантів), аспірантів та молодих учених, присвяченої розгляду актуальних проблем протидії злочинності.

УДК 343.9
ББК 67.99

© Генеральна прокуратура України, 2014
© Національна академія прокуратури України, 2014
© Київський регіональний науковий центр
Національної академії правових наук України, 2014

ISBN 978-617-7220-20-5

Людмила Мухіна Підроблення електронних грошей	139
Наталія Наулік Діяльність прокуратури України щодо протидії злочинності у сфері виборчих, трудових, особистих прав та свобод людини і громадянина.....	142
Юрій Нізовцев, Олег Парфіло Кібертероризм: актуальні питання протидії.....	147
Олександр Осовський Фальсифікація доказів та їх процесуальних джерел як форма протидії розслідуванню порушення правил безпеки дорожнього руху та експлуатації транспортних засобів	151
Раїса Перелигіна Значення міжнародного досвіду протидії жіночому насильству	155
Тетяна Продан Стан жіночої насильницької злочинності в Україні	159
Олексій Проневич Державна політика у сфері протидії злочинності: проблеми нормативно-правової артикуляції.....	164
Артем Савчук «Географія» злочинності як показник злочинності.....	168
Дмитро Сіц Запобігання злочинній діяльності неформальних радикально налаштованих молодіжних угруповань: окремі аспекти	171
Євген Скулиш, Оксана Книженко Стан, структура та динаміка злочинів у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), автоматизованих систем, комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку в Україні	174
Дмитро Чепченко Становлення поняття конфлікту інтересів у сучасному вітчизняному законодавстві	177
Андрій Шевчук Охорона первісної моралі: погляд криміналіста.....	179

Тетяна ПРОДАН,
*асистент кафедри кримінального права і криміналістики
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича*

СТАН ЖІНОЧОЇ НАСИЛЬНИЦЬКОЇ ЗЛОЧИННОСТІ В УКРАЇНІ

До групи насильницьких злочинів Н.Ф. Кузнецова відносить умисні вбивства, умисне заподіяння тілесних ушкоджень здоров'ю, катування, викрадення людей, зґвалтування, розбої, насильницькі грабежі, вимагання та поєднання з насильством хуліганство [1, 108]. Погодитись з наведеним переліком ми повністю не можемо, підтримуючи думку Б.М. Головкина, який зараховує розбій, насильницький грабіж, вимагання до корисливо-насильницьких злочинів [2, 228]. Необхідно зазначити, що деякі автори до групи насильницьких злочинів відносять лише умисні вбивства, умисні тяжкі тілесні ушкодження, зґвалтування та хуліганство, які утворюють самостійний у кримінологічному плані «блок» насильницьких злочинів [3, 174]. На нашу думку, такий вид злочину, як хуліганство, до насильницьких злочинів належить тільки частково, оскільки не завжди тягне за собою фізичне насилля. Тому до насильницьких злочинів необхідно відносити умисні вбивства, умисні тяжкі тілесні ушкодження та зґвалтування.

Для аналізу стану жіночої насильницької злочинності нам потрібно визначити, що охоплює поняття «стан злочинності». Ми підтримуємо наукову думку О.Г. Фролової, яка під станом злочинності розуміє кількісно-якісну характеристику злочинності, що має комплексний характер і визначається рівнем, структурою, динамікою, коефіцієнтом та іншими показниками злочинності й дозволяє комплексно характеризувати злочинність як у абсолютних, так і відносних одиницях виміру у визначений період часу і на відомій території в певному регіоні або державі [4, 190].

Емпіричною базою дослідження стали: 1) статистичні дані МВС України за період 2006–2012 років [5]; 2) статистичні дані Державного комітету статистики України за період 2006–2010 років [6, 68–69].

Рівень жіночої насильницької злочинності

Перш ніж розпочати аналіз жіночої насильницької злочинності, проаналізуємо рівень та динаміку загальної кількості злочинів та загальної кількості виявлених жінок, які вчинили злочини. Згідно зі статистичними даними МВС України, загальна кількість злочинів, а також злочинів, вчинених жінками, залишається значною (табл. 1). В цілому за 7 років зазначений показник характеризується поступовим збільшенням загальної кількості злочинів з 420 900 до 443 665 (+5,4% порівняно із 2006 роком). При цьому можемо спостерігати позитивну тенденцію стосовно кількості виявлених жінок, які вчи-

нили злочини. Так, протягом аналізованого періоду їх кількість зменшилася з 28 057 до 25 019, що свідчить про зниження кримінально активного населення жіночої статі в Україні.

Таблиця 1

Рівень, динаміка загальної кількості злочинів та кількості виявлених жінок, які вчинили злочини (2006–2012)

Роки	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Всього вчинено злочинів	420900	401293	384424	434678	500902	515833	443665
Динаміка у % до попереднього року	-	-4,6	-4,3	+13,1	+15,2	+2,9	-13,9
Динаміка, (базисний метод)	-	-4,6	-8,7	+3,2	+19	+22,5	+5,4
Кількість виявлених жінок, які вчинили злочини	28057	27256	27419	29065	31457	30489	25019
Динаміка у % до попереднього року	-	-2,9	+0,5	+6	+8,2	-3,1	-18
Динаміка (базисний метод)	-	-2,9	-2,3	+3,5	+12,1	+8,6	-10,9
Джерело: Статистика Міністерства внутрішніх справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mvs.gov.ua							

Навівши дані кількості виявлених жінок, які вчинили злочини, ми безпосередньо можемо переходити до аналізу злочинів насильницького характеру та кількості виявлених жінок, які вчинили насильницькі злочини (табл. 2).

Таблиця 2

Рівень, динаміка загальної кількості насильницьких злочинів (2006–2012) та виявлених жінок, які вчинили насильницькі злочини (2006–2010)

Роки	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Всього вчинено насильницьких злочинів	9496	9270	8642	7377	6768	6577	5651
Динаміка у % до попереднього року	-	-2,4	-6,8	-14,7	-8,3	-2,8	-14
Динаміка (базисний метод)	-	-2,4	-9	-22,4	-28,8	-30,7	-40,5
Кількість виявлених жінок, які вчинили насильницькі злочини	904	959	942	835	802	-	-
Динаміка у % до попереднього року	-	+6	-1,8	-11,4	-4	-	-

Динаміка (базисний метод)	-	+6	+4,2	-7,6	-11,3	-	-
Джерело: Статистика Міністерства внутрішніх справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mvs.gov.ua ; Злочинність в Україні: стат. зб. / Державна служба статистики України. – К., 2011. – С. 68.							

Отже, можемо зробити висновок, що протягом досліджуваного періоду спостерігалось зменшення кількості злочинів насильницького характеру з 9 496 до 5 651. Мало місце і зменшення кількості виявлених жінок, які вчинили насильницькі злочини протягом 2006–2010 років, з 904 до 802, що на 4% менше показника 2009 року.

Аналізуючи рівень жіночої злочинності за 2006–2010 роки, ми встановили тенденцію до збільшення кількості виявлених жінок, які вчинили злочини, порівняно з кількістю виявлених жінок, які вчинили насильницькі злочини, що свідчить про зменшення частки насильницьких злочинів, вчинених жінками, в загальній кількості виявлених жінок, які вчинили злочини.

Коефіцієнт жіночої насильницької злочинності

Більш точно оцінити стан жіночої насильницької злочинності можна шляхом аналізу зміни коефіцієнтів злочинності у розрахунку на 100 тис. всього населення (рис. 1).

Рисунок 1

Коефіцієнт жіночої насильницької злочинності на 100 тис. населення (2006–2010)

Джерело: Злочинність в Україні: стат. зб. / Державна служба статистики України. – К., 2011. – С. 68.

Відповідно до даних жіноча насильницька злочинність протягом досліджуваного періоду найбільш інтенсивною була у 2007 році (2,1). Коефіцієнт жіночої насильницької злочинності у 2010 році порівняно з початком аналізованого періоду зменшився. Загалом можна зробити висновок, що коефіцієнт злочинності вказаної категорії протягом 2006–2010 років здебільшого перебуває на одному рівні.

Структура жіночої насильницької злочинності

У статистичному збірнику, підготовленому Державним комітетом статистики України, крім загальної кількості жінок, які вчинили злочини та засуд-

жувались в різні роки по Україні, наведено перелік злочинів, які вчиняли жінки за ряд років (рис. 2).

Рисунок 2

Структура насильницьких злочинів, вчинених жінками (2006–2010)

Джерело: Злочинність в Україні: стат. зб. / Державна служба статистики України. – К., 2011. – С. 68.

Аналізуючи структуру жіночої насильницької злочинності протягом 2006–2010 років, спостерігаємо, що найчастіше жінки вчиняли такі злочини, як заподіяння умисних тяжких тілесних ушкоджень. Їх частка була найбільшою протягом усього досліджуваного періоду, але її величина постійно змінювалась. У 2006 році вона становила 56,5%, в наступні роки постійно збільшувалась (2009 рік – 64,2%) і лише 2010 року зменшилась до 60,3%. Водночас частка умисних вбивств переважно зменшувалась (з 43% у 2006 році до 35,7% у 2009 році) і збільшилась лише в останньому році аналізованого періоду (39%). Також необхідно зазначити, що у структурі жіночої насильницької злочинності найменш численною є частка зґвалтувань, вчинених жінками, у загальній кількості злочинів указаної категорії. Питома вага зазначеного злочину перебувала здебільшого на одному рівні (0,5% у 2006 році та 0,6% у 2010 році).

Отже, аналізуючи зміни в структурі насильницьких злочинів, вчинених жінками протягом 2006–2010 років, спостерігаємо позитивну тенденцію – зменшення кількості умисних тяжких тілесних ушкоджень та негативну – збільшення кількості умисних убивств.

Отже, за результатами аналізу стану жіночої насильницької злочинності в Україні можна зробити такі висновки. Протягом досліджуваного періоду спостерігається позитивна тенденція до зменшення кількості виявлених жінок, які вчинили насильницькі злочини. Мало місце і зменшення частки кількості жінок, які вчинили насильницькі злочини, в загальній кількості виявлених жінок-злочинниць. Зменшується й інтенсивність цього виду злочинності. Найвищий коефіцієнт спостерігається у 2007 році (2,1). У структурі насильницьких злочинів, вчинених жінками, найбільша питома вага належить умисним тяжким тілесним ушкодженням (60,8%). У структурі жіночої насильницької злочинності злочини стають менш суспільно небезпечними. Зокрема, зменшується частка умисних тяжких тілесних ушкоджень, лише в останній рік

аналізованого періоду збільшилась частка умисних вбивств, при цьому було несуттєве збільшення частки зґвалтувань. Загалом існує позитивна тенденція – до зменшення кількості насильницьких злочинів, вчинених жінками. На нашу думку, це свідчить про зменшення кримінально активного насильницького населення жіночої статі в Україні.

Список використаних джерел:

1. Криминология: учеб. пособ. / Г.И. Богуш [и др.]; под ред. Н.Ф. Кузнецовой. – М.: ТК Велби, Изд-во «Проспект», 2007. – 328 с.

2. *Головкін Б.М.* Корислива насильницька злочинність жінок в Україні: сучасний стан, тенденції розвитку / Б.М. Головкін // Питання боротьби зі злочинністю: зб. наук. праць / ред. кол.: Ю.В. Баулін та ін. – Х.: Кроссрод, 2008. – Вип. 15. – С. 227–236.

3. Курс советской криминологии. Предупреждение преступности. – М.: Юридическая литература, 1986. – 318 с.

4. *Фролова О.Г.* Злочинність і система кримінальних покарань (соціальні, правові та криминологічні проблеми й шляхи їх вирішення за допомогою логіко-математичних методів): навч. посіб. / О.Г. Фролова. – К.: АртЕк, 1997. – 208 с.

5. Міністерство внутрішніх справ України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: URL: <http://mvs.gov.ua>

6. Злочинність в Україні: стат. зб. / Державна служба статистики України. – К., 2011. – 117 с.